

kræve dette sidste som en absolut Betingelse for at fortsætte Forhandlingerne, og videre tilføje de, at hvis de faa Sikkerhed for Forholdstalsvalg til Folketinget, ønske de en videre Forhandling og kunne endog-saa tænke sig at sende Sagen videre til Forhandling med det andet Ting. Det vil det ærede Medlem kunne finde. Men saa siger jeg: den eneste ærlige demokratiske Politik er, naar der første Gang fra konservativ Side fremsættes saadanne Udtalelser, at tage dem paa Ordet, og det er ikke demokratisk Politik at søge at reducere dem til ingenting, at søge at skyde dem til Side og søge at styrke andre Højreelementer, som gerne ville have disse Udtalelser ud af Verden, søge at slaa den Højrefløj op, den frikonservative, som vi vide har de kraftigste Hartkornsinteresser, som vi vide er den mest absolutte Modstander af den nuværende privilegerede Landstings Valgrets Afskaffelse, thi det er ikke god demokratisk Politik. Jeg har ment og mener fremdeles, at vi fra radikal og socialdemokratisk Side have ført en god demokratisk Politik, naar vi have søgt at tage Højre paa Ordet, at fæstne disse Indrømmelser saa vidt muligt og se, om der var Mulighed for at komme frem ad den Vej. Vi agte fra vor Side fremdeles at gaa denne Forhandlingens Vej, indtil muligvis det ærede Medlem fra Æbeltoft og det ærede Medlem fra Ringkøbing faa den til at bryde ved at paa-virke Højre til at trække sig tilbage fra disse Indrømmelser og ved at styrke de frikonservative Elementer, der ere bedrøvede over disse Indrømmelser. Nuvel, saa gaa vi ud i Kampen, saa har det ærede Medlem fra Æbeltoft ogsaa sin Del af Ansvaret derfor.

Hammerich: Jeg vil først, da det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger) ikke er til Stede, give et Svar paa egne Vegne med Hensyn til Valglovens Ordning, og det er da det, at for mig har der, saa længe jeg har siddet i Rigsdagen, i Virkeligheden kun været eet Programpunkt med Hensyn til denne Sag, nemlig Forholdstalsvalg. I det Øjeblik, jeg ser, man spærrer Vejen for det, gaar jeg imod, hvad der foreslaas.

Men saa sagde det ærede Medlem, rettet direkte til mig, at jeg havde glemmt, at han havde lige store Kredse og Omvalg. Nej, det har jeg slet ikke glemmt; men det, jeg i Dag vilde imødegaa, var, hvad det ærede Medlem udtalte forleden, nemlig, at efter den af mig foreslaaede Ordning vilde

man jo slet ikke være sikker paa at kunne nøjes med 30 Kredse; gik man derimod til hans Ordning, kunde man nøjes med nogle ganske faa; han gav saa et Eksempel, der skulde vise, at man kunde nøjes med 4, og han støttede det paa Tal fra sidste Valg. Det var mig da om at gøre at paa-vise, at hans Ordning vilde kræve akkurat det samme Antal Mandater som vor Ordning, idet vi ved vort Forslag selvfølgelig i samme Maal som det ærede Medlem forudsætte lige store Kredse og ere i Stand til at opfylde denne Forudsætning, fordi det er det, Forholdstalsvalg baner Vej for. Omvalg tror jeg ikke betyder noget her. Betød det noget, skulde jeg ikke have noget imod at gaa med dertil; men jeg tror, at Omvalg kan i lige saa høj Grad bidrage til, at der kommer et større Misforhold mellem Mandattildelelse og Stemmetal. Lige store Kredse have vi derimod begge to i vor Ordning; og det vil da ikke forandre mere i det ærede Medlems end i den af mig foreslaaede.

Wulff: De Bemærkninger, jeg vil gøre, ere fremkaldte ved Ytringer af den højtærede Konseilspræsident. Det er ikke Diskussionen mellem Konseilspræsidenten og det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard), jeg vil blande mig i. Det forekommer mig, naar jeg har hørt paa denne lange Debat, at man i lidt højere Grad, end Tilfældet er, burde undgaa at vise den Modsætning mellem Venstregrupperne, der er til Stede, og den dertil hørende Bitterhed og de deraf flydende Bestræbelser for at overgaa hverandre i Fægteknøb. Om de forskellige Erklæringer, vi have hørt, skal jeg kun sige, at jeg hørte i Gaar Konseilspræsidenten sige til det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck), at man umuligt kunde paa en Finanslov fremme det, det radikale Parti ønskede. Jeg er tilbøjelig til deraf at drage den Slutning, at saa er det noget, Regeringen heller ikke vil forsøge paa, og jeg kunde have ønsket, at man fra Regeringens Side, naar det har været nødvendigt, havde udtalt denne simple Konsekvens af det, der blev sagt i Gaar. Der vilde da neppe have været mere at tale om i den Retning.

Men, som sagt, det var ikke det, der bragte mig til at tage Ordet. Det var derimod to andre Udtalelser af den højtærede Konseilspræsident. Den ene var den, at Konseilspræsidenten med megen Styrke erklærede, at der var ikke Tale om, at Landet kunde bære sine Forsvarsudgifter. Jeg vil dertil sige ganske kort, fordi jeg øn-